Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

(Discipulus) - Cod. St. Blasien 99

Herolt, Johannes

[Südwestdeutschland], 1451

Canones de poenitentiales. "Ut autem sacerdos circa penitencias dispensando caucius arbitretur, notandi sund casus, in quibus per canones certe pene seu penitencie imponutur ..."

urn:nbn:de:bsz:31-53540

Visual Library

ciant sacerdos si penite-
ncie disposicioni canonis
deberet notandum quod canones
ipsis in libris canonice certe pe-
ne sunt penitencie imponi
Ita canones penitenciales te-
net scire sacerdos aliter vix in-
eo nomen sacerdotis tenebit secundum Aug.
[illegible] dicit que ipsis et sunt
p°
hii. Primus canon dicit quod
si quis fornicacionem fecerit peniten-
ciam decem annorum faciat sed sic
tamen inclusus sacco indutus et
humi prostratus veniam dei iugiter
implorans tribus in septimanis continuis
diebus cessacionem ad vesperam pane et
aqua vivat exceptis diebus domi-
nicis et precipue festivitatibus in quibus
modico vino piscibus et leguminibus
vescatur. Elapsis vero
transactis sic tribus mensibus com-
municare non tamen presumat nisi pro
[illegible] ne corpus fidelis in eo
scandalum paciat post hoc oppor-
tet ut loquatur de quibusdam [illegible]
resumptis aliquantulum viribus
anno uno et dimidio in pane
et aqua peniteat exceptis dominicis
et aliis precipuis festis in quibus vino
sanguine carne et caseo utatur
Finito sic anno et dimidio per
ceptis sit sancto dominice ad pacem
et ad psalmos cum aliis fratribus
cantandos in choro admittatur ta-
men ad cenam altaris non accedit
sed summotus cetera tantum offi-
cia peragat deinde usque ad com-
plecionem septimi anni tribus legiti-
mas ferias scilicet ii iiii et vi
exceptis diebus pascalibus et quinquagesime
et [illegible] quinquaginta in pane et
aqua ieiunet tamen sabbatis sextis
uno psalmo vel uno denario

peniteat recipiatur. Si sic septimum
annum compleverit post eum tempus ad
communionem pristinam recipere va-
leat. Et quamvis in his annis dictis
tribus vicibus dictis feria ulla in tre-
decim [illegible] in pane et aqua ie-
iunet sacerdoti est possibile post
peccatum sunt tenenda quia de persona
indicat et filius prima est. In mo-
derna probant quod anima hominis
dei preesset si fornicacionem fe-
cerit. Anno etc. Hec quidem est
si fornicatio simplex sit. Alii
de adulterio vel incestu. Secundus
canon dicit quod sacerdos qui
stans filiam suam spiritualem
quam baptizavit vel confirmavit
fecit vel in penitencia audivit
penam quindecim annorum agere debet
et si in publicum venerit de-
ponendus est. Sed si occulta fuerit
sit quindecim annis peniteat mulier
vero religioni tradenda est re-
bus suis pauperibus erogatis
[illegible] si quis sacerdos et
non debet clericus quod si quis contra
naturam peccaverit et clericus depo-
nendus vel religioni tradendus sit quo
[illegible] appareat ad perpetuam
penitenciam peragendam. Si
laicus excommunicari et a cetu
fidelium usque ad dignam satis-
factionem sequi alienus. Quartus de c[illegible]
tes prela clerici et uxor quod
vero in quadragesimis
aut viciis maius est quod si
uxorem quis cognoverit [illegible]
vicem adulterii maius et debet
nosci. Sed in quibus sub [illegible]
[illegible] istis peccata et sub [illegible]
quasi secundum. Quartus quod
sacerdos qui inter clandestinus

nupcijs triennio suspenditur
et si contra hoc contraxerit grauius pu-
niatur ut C. de clandestina desponsatione
in h. titulo Et penitencie peregrinationes aut
legatorum appostolice sedis in quantum
illos qui sunt clerici seu laici ad sedem
appostolicam sit mittendi non dictat
sunt qui sunt cognati sed qui ab
sedem appostolicam non possunt absolui
intelligas arto Consuetudo est
in pluribus locis quod omnes illos
cognatos reputat qui ipsi per sedem
appostolicam sunt absoluti Dicto in
quod assignanda sit dies illis in
qua iterum accipiant quod si ipsi non
obedierint sunt adhuc per censuram
ecclesiasticam compellendi ergo
quod hoc ligari erit non dicit ab-
solui quod ipsi iterum receperint ar. C.
de appel. quoniam Quintus si
quis votum simplex violauit tribus an-
nis penitere debet xxvij di. si uir
Sextus quod si quis cognatam alteram
uel triennio penitere debet et an-
no a carnibus abstinere xxxj q. iij
de illis Septimus quod qui aliquem in-
iuste accusat aduersus per dies i pa-
ne et aqua et xl annos peniteat
si accusator convictus sit similiter
perdidit primitiuum C. de accusa-
accusasti Octauus quod qui filiam
spiritualem uel commatrem suam cognouit
sit xl annos peniteat et
si ex consensu fecit xxx q. iiij vio
Nonus quod si quis desponsa-
ta alij duxerit eam dimittat et
xl dies in pane et aqua et xl an-
nos peniteat C. de sponsa duo
accepisti Decimus quod qui cognouit
duas matres uel sorores siue in
uxores si non ad minus xl
annos peniteat licet plus deberet
xxx q. iiij. si quis Undecimus quod
homicida voluntarius si presbiter
sit uel clericus deponitur et xl annis

peniteat l. di. si uxor Duo
decimus quod casualis homicida
per v annos peniteat l. di. si
si quis femina et c. si quis vo-
luntate et c. eos Tercius de-
cimus quod si ipse scit quod possibile
necessitatem euitabile per duos an-
nos debet penitere l. di. de hiis
licet si esset ineuitabilis in illo
imputaretur l. di. quia et xv
q. i. aliquid quod verum est quod ad penam
sed quod ad cautelam et innocen-
ciam suam esse ostendendam
bonum est penitere C. de homi-
cidio c. ij et § si vero et si quis
per insaniam committit homicidium
non imputatur xv q. j. in dicatis
xv q. j. aliquid et c. illa et c.
si quis clericus vero cum intuitu di-
sciplinae incaute percuciendo oc-
cidit deponitur C. de homicidio
presbiteri c. v di. j. si hic non rea-
tus fuit et si ligandi latronem in-
terfecit deponitur C. de homici-
dio suscepimus Quartusdecimus
quod matricida per decem annos pe-
niteat quinquies femina sua aspera
tradita xxxiij q. ij latore
Uxoricide imponitur maior
penitencia illud enim est quod dum
occidit uxorem ex quo alio uehiculo
deportatur ut patet xxxiij q. ij
admonere et c. quamquam hec
dixi quod maius peccatum est
uxoricidium quam matricidium tu
grauius punitur ar. xxxiij q.
j. non afferamus alij tamen dicen-
tes quod matricidium sit maius
peccatum quam uxoricidium ut ob.
quod maior penitencia imponitur
in secundo quam in primo hoc
enim fit ideo quia grauiores
sunt hee ad occidendas ux-
ores quam matres ar. ff. de sponsalibus

a facta § si clerus autem penam
imponat hiis qui filios occiderent
dic ut non c. de hiis qui filios
occiderint § quando et qualis
penitencia. Clericus decimus
quorum pueros per xl dies in pane
et aqua per v annos peniteat
et ff de. et impenitencia si
interierit xxi q. i. quamvis
Si quis decimus in falsa men-
sura est xxx dies xl dies
in pane et aqua primum in in-
cendiario de hiis ... eius.
at mensure. Decimus sep-
timus si quis sollempniter
penituit et post adventum
redijt x annis peniteat
de pe. di v. si quis vero. De-
cimus octavus qui devotam seu
monialem ... decem annis
peniteat et ipsa sibi primus
agat per formam traditam
xxvij q. i. de filia et de-
votam. Decimus nonus qui
tamen in ... quiescat ... anno
penitere debet et interim a ce-
lebratione missarum cessare de
con. di ij relatum. Vicesimus
qui mortuum clericum in palam al-
taris voluit ... et
v mensibus peniteat. Diacon
vero tricesimo et dimidio
sive sex mensibus ut de con-
di i nemo prignorancia.
Vicesimus primus qui committit
sacrilegium violando celam
vel crismam sive calice sacro
pollutis manibus accipit
vel falsa committit annis peniteat
peniteat in tribus primis non
intret ecclesiam et vespas ad ecclesiam
non offerat et aquarum anno
vespere ad ... tribus diebus in

... anno et carnibus ab-
stineat reunando ... alia
considerando sive sit de hoc ple-
nius invenitur xxij q. v. de viro.
Vicesimus secundus si parentes fran-
gunt sponsalia filiorum tercium
sequent agnose et filij sibi si
inutiles sint ... si filij ...
... factorum contraxerint ex
causa utrumque quo ad penam cule
... non quo ad reatum ex quo
dederunt operam ... xxxi
q. iij si qui parentes ac de
pe. di i. si an. Vicesimus tertius si
duxit in matrimonium quod po-
lluit per adulterium quinque annis
peniteat xxxi q. i. si quam vi-
vam. Vicesimus quartus qui maledi-
cit deum vel aliquem sanctorum suorum
linguam sua publice in blas-
phemiam relaxans debet agere
penitenciam per vij ebdomadas
sic habet c. de maledicis sta-
tuimus. Vicesimus quintus sacerdote
denudante illud qui sibi confessus
est verbo vel signo quod ut non c.
e. § in quo tenet. Vicesimus sextus
qui coniugem occidit ... peniteat
si liber sit xl diebus in pane
et aqua peniteat et per vij annos
peniteat non tamen in pane et
aqua sed semel sit tercio quadragesi-
mas unam ante festum natalis alia
ante pascha tertiam ante festum ...
et legitimas ferias idest secundam
et tertiam peniteat xxxij q. v. qui
coniugem. Vicesimus septimus qui
periurat in manibus episcopi vel in
cruce sacrata tribus annis qui
in non sacrata uno anno peni-
teat qui coacte et prignorancia
iure periuravit tribus quadrage-
simis xxij q. v. c. ij. Vicesimus